

Hiljattain julkaistiin uusi EU:n laajui-
nen tutkimus, jonka mukaan tuki- ja
liikuntaelinongelmat aiheuttavat
240 miljardin euron kustannukset
joka vuosi EU:ssa! Valtavaan summaan sisältyvät sai-
rauden hoito-, kuntoutus- ja päivärahakulujen lisäksi
sairauspoissaolojen kustannukset mm. työpaikoille.
Vielä tänä syksynä valmistuu tutkimus siitä, miten
suuret kustannukset ovat Suomessa.

Tätä taustaa vasten on hyvin ymmärrettä-
vissä, että myös kustannusten maksajat, eli kunnat,
Kela ja työnantajat, ovat kehittäneet erilaisia keinoja
kustannusten vähentämiseksi. Työpaikoilla ovat yleis-
tyneet työnantajien työntekijöilleen kustantamat
liikuntasetelit, joiden avulla pyritään ongelmien en-
naltaehkäisyyn. Liikunta on lääke, mikä on nyt tutki-
muksissa todistettukin.

Julkinen sektori pyrkii yhteiskunnan kustan-
nusten säästöön kehittämällä uudentyypisiä tapoja
kaikkien saatavilla olevien fysioterapia- ja kuntoutus-
palvelujen hyödyntämiseen. Yksi tällainen innovaatio
on palveluseteli, jota voidaan jatkossa hyödyntää
myös kuntoutuksessa. Käyttöön tulee ainakin kaksi eri
palvelusetelijärjestelmää: kuntien myöntämät palve-
lusetelit ja Kelan palvelusetelikokeilu vaikeavammais-
ten lääkinnällisen kuntoutuksen avofysioterapiaan.

Kuntien palvelusetelit fysioterapiaan ja lääkin- näälliseen kuntoutukseen

Alkusyöksystä tuli voimaan laki, joka laajensi
kuntien mahdollisuutta hyödyntää oman alueensa
palveluntuottajia. Uusi laki lisää asiakkaan todellis-
ta valinnanvapautta ja mahdollistaa palvelujen ja
tuotteiden joustavan käytön myös vähävaraisille.
Päätösvalta on jätetty kunnalle. Kukin kunta päättää
itsenäisesti, missä palveluissa palvelusetelit otetaan
käyttöön ja minkä suuruisina.

Nopeimmat kunnat ovat jo tehneet päätök-
siäkin. Ehkä tutuin palvelusetelin käyttötapa on ollut
lasten päivähoito, jossa kokeilut aloitettiin jo vuosia
sitten. Palveluseteliä on jo kokeiltu myös fysiotera-
piassa ja kuntoutuksessa, johon se hyvin luontevasti
soveltuukin. Ainakin yksi fysioterapia- ja kuntoutus-
yritys löytyy jokaisesta kunnasta. Lääninhallituksen
toimiluvan saaneita fysioterapia ja kuntoutusyrityksiä
on Suomessa reippaasti yli tuhat ja vähintään saman
verran on yksinyrittäjinä toimivia ammatinharjoittajia.
Asiakaskäyntejä on vuosittain noin 6 miljoonaa.

Fysioterapeutit hoitavat asiakkaiden tuki- ja
liikuntaelinten ongelmia ja antavat monipuolisia käy-
tännön ohjeita myös kotona tai erilaisissa liikuntapai-

koissa tehtäviin omiin harjoitteisiin. Tietokoneiden
yleistyttyä niska-hartiaseudun ja selän ongelmat ovat
yhä keskeisempiä hoitokohteita, joihin myös oikealla
ergonomialla voidaan vaikuttaa.

Kelan palvelusetelikokeilu avofysioterapiaan

Kelassa on alkamassa mielenkiintoinen kokeilu
palvelusetelien käyttöön otossa avofysioterapiaan.
Projekti alkaa ensin pilotointi -kokeiluna ja tulosten
valmistuttua käytännön arvioidaan laajentuvan koko
maahan vuodesta 2016 lähtien. Keskeistä on vaikea-
vammaisen asiakkaan valinnan vapauden lisääntymi-
nen.

Tällä hetkellä Kela ostaa vaikeavammaisille
henkilöille avofysioterapiaa yli tuhannelta fysiotera-
piayritykseltä ympäri Suomea. Kela on kilpailuttanut
hoitopaikat ja hinnat ja määrännyt kunkin vaikeavam-
maisen asiakkaan hoitopaikan. Uudistuksen jälkeen
asiakas olisi se, joka valitsee ja "kilpailuttaa" itselleen
parhaan hoitopaikan Kelan pitämästä palveluntuot-
tajien rekisteristä. Kelan kustannukset lakisääteisestä,
vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen
kuuluvasta avofysioterapiasta ovat noin 34 miljoonaa
euroa vuodessa.

*Aino Sainio
Päätoimittaja*

